

El castell de Rocafort des de ponent. Foto de Jordi Gironès

Geografia i medi natural

El castell de Rocafort s'alça damunt un turó constituït per gresos rogencs del Triàsic i a una altitud de 180 metres. Tot i ser una altitud gens destacada, es troba encimbellat damunt la roca i al pas del camí que procedent de Martorell s'adreça vers Gelida seguint la línia castellera penedesenca que hi havia en temps medieval.

Al seu peu hi ha camps de conreu i fruiters formant un entorn paisatgístic molt humanitzat tot i que en els darrers anys s'ha anat degradant en aquest aspecte.

La història

El castell de Rocafort (roca forta), també conegut com a Sant Genís de Rocafort, es troba a curta distància de l'ermita de Santa Margarida, situada a l'altra banda de l'autopista i propera al riu Anoia.

Aquesta ermita s'assenta on hi hagué una vil·la romana, damunt la qual s'edificà una primitiva església romànica (segle IX o X) que serví de parròquia rural i que esdevingué després priorat de Sant Genís. En el segle XVIII, l'antic edifici passà a ser ermita sota l'advocació de Santa Margarida.

Durant l'edat mitjana es construï una línia de fortalises i torres paral·leles al riu Anoia per defensar-se de les incursions sarraïnes. D'entre les primeres cal destacar els castells de Subirats i Gelida, i de les segones la Torrassa, la torre de Miralles i el castell-convent de Sant Genís de Rocafort. A l'antic priorat

de Sant Genís (actual ermita de Santa Margarida) han aparegut els únics vestigis romans i àrabs de Martorell, i l'existència del pas de la via Augusta feia necessari la defensa d'aquest indret tan estratègic.

El 1110, Guillem Ramon de Castellvell ordenà testament a Sant Genís assignant a aquesta església l'alou del castell de Voltrega (Abrera) i un altre dit de Pruneres (al terme de Castellbisbal).

L'orde del Temple s'establí al monestir de Sant Genís i probablement a ella es deu la construcció del castell de Rocafort (segle XII) i en ell s'hi edificà una església romànica dedicada a Sant Jaume, l'absis de la qual es va malmetre definitivament l'any 1928.

Amb l'eliminació de l'orde del Temple hom afirma que Sant Genís passà a dir-se «de Rocafort» pel que el castell prengué el nom de castell de Sant Genís de Rocafort.

L'any 1474, Sant Genís de Rocafort formà part de la venda de la baronia de Castellvell per part de Joan II a Lluís de Requesens, junt amb la vila de Martorell, el castell de Rosanes i tots els dominis de Castellvell.

El 1646, l'administració de les rendes del priorat de Sant Genís fou concedida a Josep Ferrer i, finalment, el 19 de juliol de 1713 l'exèrcit filipista, dirigit pel duc de Pòpuli, passà per Martorell camí de Barcelona i enderrocà de pas el castell llevat de l'església que fou conservada.

Jordi Gironès, juny de 2006

El castell en una foto del Volum I dels Castells Catalans de Refael Dalmau (1967)